

Hľadá sa účinný liek na finančné zdravie

TÉMA | Slovákov treba naučiť, ako zodpovedne narábať so svojimi peniazmi.

Nedávno zverejnené výsledky medzinárodnej štúdie PISA 2015 odhalili, že slovenskí študenti vo veku 15 rokov zaostávajú v oblasti finančnej gramotnosti za všetkými okolitými krajinami. Ba čo viac, spomedzi 15 testovaných krajín OECD sú na tom horšie od nás iba v Čile.

Zasa raz sme utŕžili medzinárodnú hanbu. Ako je to možné? Nuž jednoducho. Pokiaľ ide o hospodárenie s peniazmi, základy by malo dostať každé dieťa doma od svojich rodičov. Tí by mali byť pre svoje dieťa vzorom. V mnohých prípadoch aj sú. Lenže nie našťastie, ale žiaľ.

Hora dlžôb

Podľa správy NBS sú dnes Slováci dvakrát viac zadlžení ako pred začiatkom finančnej krízy a spomedzi krajín Európskej únie sa zadlžujú najrýchlejšie. To by samo osebe nemusel byť problém, pokiaľ by vedeli odhadnúť svoje možnosti a mie-

ru rizika, keď sa rozhodnú pre úver od nebankovky alebo „super“ investíciu sľubujúcu veľké výnosy. Počet aktuálnych exekúcií, ktorých je 3,5 milióna, tomu nenasvedčuje.

Treba povedať aj to, že rastúcemu počtu exekúcií sú vystavení najmä dôchodcovia. Štát chcel týmto ľuďom pomôcť, a preto prišiel s fenoménom osobného bankrotu. Asi nie je veľkým prekvapením, že ho zadlžení ľudia značne využívajú. Mnohým sa uľavilo. Vyhli sa situácii, že im takmer všetky peniaze, ktoré zarobia, zoberú na splátku dlhov a im sa už ani neoplatí pracovať. Ale je toto skutočné systémové riešenie pre dlhodobo choré finančné zdravie Slovákov?

Nezdravé návyky

Žiaľ, korene tohto stavu sú oveľa hlbšie. Bývalý režim nechal svoje stopy. Tradícia trhového hospodárstva bola prerušená a ľudia si zvykli, že sa o nich postará štát. Nie sú zodpoved-

Imrich Béreš

predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

“

Tradícia trhového hospodárstva bola prerušená a ľudia si zvykli, že sa o nich postará štát.

nosť za svoje zlé rozhodnutia nebolo nutné, pretože rozhodnutia za nich robil systém.

Tesne po revolúcii rodičia naozaj nemohli vedieť svojim deťom odovzdať skúsenosti, ako prežiť v trhovej ekonomike. Finančné zdravie mnohých slovenských domácností sa začalo rúcať a túto štafetu si teraz posúvajú aj ďalšie generácie.

Systematická výučba

Vyčítať dnes ľuďom, že v tom nevedia chodiť, že nevedia dobre hospodáriť ani správne investovať svoje úspory, je zbytočné. Nevyhnutné je systémové riešenie a tým môže byť jedine vzdelávanie v školách. Je nevyhnutné, aby sa finančná gramotnosť dostala naozaj do školských osnov už na prvom stupni základnej školy.

Občasné kurzy, ako aj dobre myslené sľuby, ktoré zostanú iba na papieri, nám nepomôžu. Iba ak sa začne dobre dariť jednotlivcom, bude sa dobre dariť aj celej krajine.